

Arqueologia Medieval

Codi: 100741
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500241 Arqueologia	OB	2	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Mateu Riera Rullan

Correu electrònic: Mateu.Riera@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Jose Maria Vila Carabasa

Mateu Riera Rullan

Prerequisits

Es recomana haver aprovat la Història Medieval de primer.

Objectius

Aquesta assignatura pretén abordar els principis bàsics de la recerca històrico-arqueològica a l'Edat Mitjana, amb especial atenció a l'àmbit europeu occidental, peninsular i català. Es tracten els principals debats historiogràfics pel període medieval abordats des de l'arqueologia i les metodologies instrumentals i les tècniques analítiques que s'han aplicat per estudiar l'evolució de la societat medieval

Competències

- Contextualitzar i analitzar processos històrics.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar tant els coneixements com la capacitat d'anàlisi a la resolució de problemes relatius al camp d'estudi propi.
2. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
3. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari.
4. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants per a la pràctica professional.
5. Dominar i identificar la història de l'entorn immediat.
6. Dominar l'estructura diacrònica general del passat.
7. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
8. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
9. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
10. Identificar els mètodes propis de l'arqueologia i la seva relació amb l'anàlisi històrica.
11. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
12. Interpretar i analitzar les fonts documentals.

Continguts

1. La disciplina de l'arqueologia medieval a Europa i Espanya. Les diferents tradicions europees occidentals en arqueologia medieval i les principals metodologies aplicades.
2. La relació entre arqueologia medieval i documentació escrita.
3. El final del món antic i l'inici de l'Edat Mitjana en les àrees occidentals de l'antic Imperi Romà. Aportacions de l'arqueologia
4. Arqueologia del món islàmic medieval i d'Al-Andalus
5. Anàlisi arqueològica del procés de feudalització i de les societats feudals
6. Arqueologia dels espais urbans en època medieval
7. Arqueologia de l'artesanat medieval

Metodologia

Classes magistrals

Classes de pràctiques d'aula amb estudi de casos i exercicis pràctics de tractament de dades de diferents procedències.

Pràctica de camp en una ciutat d'origen medieval i en un jaciment arqueològic de cronologia medieval

Estudi individual

Realització d'un exercici sobre un cas pràctic

Realització d'un exercici sobre les pràctiques de camp

Realització d'exàmens escrits

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
classes magistrals	25	1	3, 5, 6, 9, 10, 12
pràctiques	20	0,8	1, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 12
treball de camp	15	0,6	1, 2, 5, 12
Tipus: Supervisades			
tutories	15	0,6	1, 3, 7, 8, 12
visites a jaciments arqueològics	10	0,4	2, 3, 9, 10
Tipus: Autònomes			
Estudi individual	25	1	1, 2, 4, 5, 6, 9, 10, 12
Realització de treball sobre un cas pràctic	25	1	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12

Avaluació

Un treball sobre cada Pràctica de Camp de l'Assignatura (10 %)

El NO AVALUABLE correspon al lliurament de menys del 60% de les evidències avaluables.

Es farà una recuperació al final del semestre. Tindran dret a la recuperació els alumnes que hagin presentat totes les evidències avaluables i estiguin suspesos. Si tenen una part aprovada i una de suspesa, només hauran de recuperar la part suspesa. Aquells que no s'hagin presentat a l'examen o no hagin lliurat els treballs no tenen dret a recuperació. La nota mínima global per tenir dret a recuperar serà el 3. Les recuperacions donaran dret a una nota màxima de 5.

Les pràctiques de Camp no es podran recuperar. La no participació en les pràctiques de camp sense una justificació prèvia suficient comportarà una nota de 0 per aquella pràctica

Només faran mitjana les notes iguals o superiors a 4,5 de cadascuna de les evidències avaluables. Les notes inferiors hauran d'anar a la recuperació

Els plagis suposaran una qualificació de 0 d'aquella evidència evaluable on s'hagi produït la irregularitat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercici sobre la part pràctica de l'assignatura	30%	5	0,2	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Exàmens sobre la part teòrica de l'assignatura	60%	5	0,2	1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Treball sobre la Pràctica de Camp	10%	5	0,2	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12

Bibliografia

Bibliografia bàsica:

- M. Barceló *et alii*, *Arqueología medieval. En las afueras del medievalismo*, Barcelona, 1988.
- A. Quirós Castillo, B. Bengoetxea, *Arqueología III (Arqueología Postclásica)* (con la colaboración de Jesús Lorenzo Jiménez), Madrid, 2006.
- A. Quirós Castillo, B. Bengoetxea, *Arqueología III. Arqueología Medieval y Posmedieval*, Madrid, 2010.
- S. Gelichi, *Introduzione all'archeologia medievale. Storia e ricerca in Italia*, Roma, 1997 - 1999 - 2010.
- A. Augenti: *Prima lezione di archeologia medievale*, Roma, 2020.
- J. Graham-Campbell, M. Valor (Eds.): *The archaeology of Medieval Europe. Vol. 1 · Eighth to Twelfth Centuries AD*, Bristol, 2007.
- M. Carver, J. Klápště(Eds.): *The archaeology of Medieval Europe. Vol 2 · Twelfth to Sixteenth Centuries*, Bristol, 2011.
- G. P. Brogiolo; A. Chavarría, A. (Eds.), *Archaeologia e società tra tardo antico e alto medioevo*, Mantova, 2007.
- R. Francovich; D. Manacorda, *Diccionario de Arqueología. Temas, conceptos y métodos*, Barcelona, 2001.
- H. HAMEROW, *Early Medieval Settlements. The archaeology of Rural Communities in NorthWest Europe 400-900*, Oxford, 2004.
- E. Harris, *Principios de estratigrafía arqueológica*. Barcelona, 1991.
- R. Izquierdo, *La cultura material en la Edad Media. Perspectiva desde la arqueología*, Granada, 2008.
- Recursos digitals
- Arqueología Medieval Universidad de Granada <http://www.arqueologiamedieval.com> (2019)
- Biblioarqueología - Bibliografía Arqueología Medieval <http://www.biblioarqueologia.com> (2011)
- Asociación Española de Arqueología Medieval <https://aeam.es/>
- Dipartimento di scienze storiche e dei beni culturali - Università di Siena <https://www.dssbc.unisi.it/it>
- Biblioteca Archeologica on-line - Università degli Studi di Siena <http://www.bibar.unisi.it> (2006)
- Portale di Archeologia Medievale <http://archeologiamedievale.unisi.it/>
- Archeologia Medievale: <https://www.archeologiamedievale.it/>
- <https://www.facebook.com/archeomedievale>
- Laboratoire d'archéologie médiévale et moderne en Méditerranée (Université d'Aix-Marseille • CNRS) <http://la3m.cnrs.fr/pages/accueil.php>
- Medieval Settlement Research Group <https://medieval-settlement.com/>
- Associació Catalana per a la Recerca en Arqueologia Medieval <http://www.acram.cat/>
- Harca, medievalistes valencians: <http://harca.org/>

Programari

Processador de textos